

Financiële begroting

Financiële recapitulatie programma's

Financiële recapitulatie programma's

Programma	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Inwoners en Bestuur	8.548.912	5.443.387	4.736.584	4.719.171	4.531.669	4.531.669
Veiligheid	6.629.142	8.734.545	5.845.975	5.845.845	5.856.424	5.937.639
Openbare ruimte en verkeer	11.685.093	8.218.734	8.540.113	9.051.504	9.059.733	9.075.692
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	12.111.712	15.685.693	11.714.855	12.274.366	10.116.733	10.052.165
Duurzaamheid en water	17.300.237	18.245.772	18.835.156	18.862.423	18.559.218	18.540.030
Werk en Inkomen	20.602.603	20.800.720	20.852.025	20.586.826	20.480.852	20.480.852
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	35.123.995	36.969.079	39.029.648	39.111.590	39.106.970	39.666.642
Sport, Cultuur en Recreatie	6.652.383	7.027.070	6.919.319	7.026.969	6.972.651	6.986.625
Algemene baten en lasten	15.497.422	18.071.614	18.854.700	19.023.490	19.319.396	9.160.465
Totaal lasten	134.151.497	139.196.613	135.328.376	136.502.184	134.003.646	134.431.779
Inwoners en Bestuur	-1.267.019	-840.872	-681.272	-758.043	-680.422	-680.422
Veiligheid	-119.849	-123.311	-125.211	-125.211	-125.211	-125.211
Openbare ruimte en verkeer	-5.077.836	-2.622.101	-2.749.001	-2.749.001	-2.749.001	-2.749.001

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen, Economie en Toerisme	-11.031.621	-6.497.759	-7.134.563	-5.796.863	-5.796.863	-5.796.863
Duurzaamheid en water	-13.458.058	-13.728.703	-14.246.451	-14.265.787	-14.369.286	-14.398.641
Werk en Inkomen	-15.062.342	-13.040.172	-13.040.172	-12.920.172	-12.920.172	-12.920.172
Zorg en welzijn, onderwijs en jeugd	-7.603.258	-6.502.725	-6.534.042	-6.534.042	-6.534.042	-6.774.042
Sport, Cultuur en Recreatie	-639.319	-1.632.468	-827.098	-827.098	-827.098	-827.098
Algemene baten en lasten	-86.314.488	-88.796.948	-87.639.700	-88.852.103	-87.407.554	-88.178.596
Totaal Baten	140.573.791	133.785.060	132.977.510	132.828.321	131.409.649	132.450.047
Resultaat voor bestemming	-6.422.294	5.411.554	2.324.166	3.647.163	2.588.297	1.977.032
Totaal toevoegingen reserves	16.866.982	19.602.155	13.090.000	0	0	240.000
Totaal onttrekkingen reserves	-11.946.374	-25.013.708	-17.035.970	-5.470.182	-3.009.442	-2.706.231
Totaal reserves saldo	4.920.608	-5.411.554	-3.945.970	-5.470.182	-3.009.442	-2.466.231
Lasten inclusief reserves	151.018.479	158.798.768	148.321.676	136.475.484	133.997.946	134.667.079
Baten inclusief reserves	-152.520.165	-158.798.768	-150.013.480	-138.298.503	-134.419.091	-135.156.278

Resultaat na bestemming	-1.501.686	0	-1.595.104	-1.796.319	-415.445	-484.499
--------------------------------	-------------------	----------	-------------------	-------------------	-----------------	-----------------

Investerings

Het totaal aan voorgenomen investeringen voor het begrotingsjaar 2020 bedraagt € 25,5 miljoen, exclusief bijdragen van derden € 1,7 miljoen (zie bijlage 1 Overzicht investeringen). De kapitaallasten van alle voorgenomen investeringen zijn verwerkt in het meerjarenperspectief van deze programmabegroting en dus in principe afgedekt binnen die begroting.

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 1				
Lasten				
Doorontwikkeling digitale producten voor inwoners	75.000	0	0	0
Inclusie: alle inwoners kunnen meedoen	100.000	80.000	0	0
Totaal incidentele lasten	175.000	80.000	0	0
Baten				
Dekking inclusieve samenleving uit Reserve Sociaal Domein	-100.000	-80.000	0	0
Totaal incidentele baten	-100.000	-80.000	0	0
Saldo programma 1	75.000	0	0	0

Toelichting programma 1

College-uitvoeringsprogramma

- Doorontwikkeling digitale producten voor inwoners

We werken aan het doorontwikkelen van digitale producten voor inwoners waar gebruikersgemak en selfservice centraal staan. Naast de ICT implementatie is begeleiding nodig op de werk- en klantprocessen.

- **Transitie inclusieve samenleving**

We werken binnen en buiten de gemeentelijke organisatie aan bewustwording (welke rol iedereen daar zelf in speelt) dat mensen (vaak ongewild) worden buitengesloten. Doel is gedragsverandering.

Bewustwording is een voorwaarde om tot gedragsverandering te komen. Eerst inclusief denken dan inclusief doen. Deze kosten worden gedekt uit de Reserve Sociaal Domein.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 3				
Lasten				
Uitvoeringsplan leefbaarheid	300.000	250.000	200.000	0
Totaal incidentele lasten	300.000	250.000	200.000	0
Baten				
Dekking uitvoeringsplan leefbaarheid uit Algemene Reserve	-300.000	-250.000	-200.000	0
Totaal incidentele baten	-300.000	-250.000	-200.000	0
Saldo programma 3	0	0	0	0

Toelichting programma 3

College-uitvoeringsprogramma

- **Actieplan Leefbaarheid**

Op basis van het Actieplan Leefbaarheid, dat in 2019 samen in met inwoners is opgesteld, wordt het actieplan I uitgevoerd (2020 – 2022). Onderdeel van dit plan is het Actieplan Geluid, dat gemeenten verplicht zijn op te stellen. Het actieplan leefbaarheid omvat onderwerpen waar inwoners last van ondervinden (rommel, geluidsoverlast, verkeer) en onderwerpen die de kwaliteit van de leefomgeving juist verbeteren (vergroening, verduurzaming, ontmoeting). Het Actieplan Leefbaarheid is een coproductie van inwoners en gemeente en sluit nauw aan bij de agenda duurzaamheid, de omgevingswerk en het versterken van de sociale basis (zie programma 5 en 7). De kosten voor het uitvoeringsplan leefbaarheid worden gedekt uit de Algemene Reserve.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023

Programma 4				
Lasten				
Afkoop huursom MFC	0	2.000.000	0	0
Totaal incidentele lasten	0	2.000.000	0	0
Baten				
Dekking afkoop huursom MFC uit Reserve MFC Keverdijk	0	-2.000.000	0	0
Totaal incidentele baten	0	-2.000.000	0	0
Saldo programma 4	0	0	0	0

Toelichting programma 4

- **Afkoop huursom MFC**

De gemeente wordt de huurder van de begane grond van het MFC gedurende 25 jaar. De huursom wordt ineens afgekocht en dit wordt gedekt uit de Reserve MFC Keverdijk.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 5				
Lasten				
Energietransitie	200.000	100.000	0	0
Totaal incidentele lasten	200.000	100.000	0	0

Baten				
Dekking energietransitie uit Algemene Reserve	-200.000	-100.000	0	0
Totaal incidentele baten	-200.000	-100.000	0	0
Saldo programma 5	0	0	0	0

Toelichting programma 5

College-uitvoeringsprogramma

- **Energietransitie**

Het Rijk legt de regie van de energietransitie voor de gebouwde omgeving bij gemeenten. Het doel is dat alle wijken in 2050 aardgasvrij zijn. Dit betekent dat wij voor Gooise Meren de verantwoordelijkheid en bevoegdheid krijgen om besluiten te nemen over de lokale energievoorziening. We zetten de regionale samenwerking in 2020 voort met onze partners die de regionale energiestrategie getekend hebben.

Deze strategie zet in op de realisatie van de energietransitie in de gebouwde omgeving. De kosten voor de energietransitie worden gedekt uit de Algemene reserve.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 6				
Lasten				
Inrichten procesregie statushouders	120.000	0	0	0
Verbreden MVO-programma	100.000	100.000	0	0
Totaal incidentele lasten	220.000	100.000	0	0
Baten				
Bijdrage Rijk inrichting procesregie statushouders	-120.000	0	0	0
Dekking verbreden MVO-programma uit Reserve Sociaal Domein	-100.000	-100.000	0	0
Totaal incidentele baten	-220.000	-100.000	0	0
Saldo programma 6	0	0	0	0

Toelichting programma 6

- **Procesregie statushouders**

Jaarlijks t/m 2020 ontvangt de gemeente middelen voor maatschappelijke begeleiding per gehuisveste statushouder, ca. € 120.000 per jaar (€ 2.370 per volwassen statushouder). Naast de extra uitgaven voor de maatschappelijke begeleiding door vluchtelingenwerk en Versa (45.000), is het noodzakelijk om de uitvoeringsdienst uit te breiden met een procesregisseur voor statushouders (€ 82.000). Er is behoefte aan een integrale en pro-actieve benadering van deze (kwetsbare) groep.

Voorgesteld wordt om de rijksinkomsten (€ 120.000) aan te wenden om procesregie statushouders in te richten en de intensieve begeleiding voort te zetten. Derhalve budgetneutraal.

College-uitvoeringsprogramma

- **Verbreden MVO programma**

We realiseren met ondernemers en onderwijs een inclusieve arbeidsmarkt door in te zetten op drie sporen: werk naar werk; school naar werk en uitkering naar werk.

1. *Werk naar werk.* We gaan het sociaal economisch platform (SEP) (overleg ondernemers en bestuurders) verder ontwikkelen ten behoeve van de inclusieve arbeidsmarkt. Werk naar werk. Ondernemers worden ondersteund in duurzaam ondernemen met informatie en advies (banenafpraak, SROI, etc.) over duurzame inzetbaarheid via het ondernemersloket.
2. *School naar werk.* We zetten in begeleiding van kwetsbare jongeren naar school en of werk. Uitkering naar werk. We zetten in op een effectieve uitvoering van de in 2018 vastgestelde verordening werk en participatie. inwoners met een uitkering worden op basis van hun talenten begeleid naar werk en/of participatie.
3. *Uitkering naar werk.* Inwoners die vanwege een beperking niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen zijn opgenomen in het doelgroepenregister (banenafpraak).

De kosten voor het verbreden MVO programma worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 7				
Lasten				
Diverse kosten tijdelijke huisvesting onderwijs PO	2.473.800	2.430.400	2.387.000	2.343.600
Dotatie bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting onderwijs PO	13.090.000	0	0	0
Innovatiebudget	250.000	250.000	250.000	0
Totaal incidentele lasten	15.813.800	2.680.400	2.637.000	2.343.600
Baten				
Terugkoop tijdelijke huisvesting PO	0	0	0	-240.000

Dekking diverse kosten tijdelijke huisvesting onderwijs PO uit Reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs PO	-2.170.000	-2.170.000	-2.170.000	-2.170.000
Dekking innovatiebudget uit Reserve Sociaal Domein	-250.000	-250.000	-250.000	0
Totaal incidentele baten	-2.420.000	-2.420.000	-2.420.000	-2.410.000
Saldo programma 7	13.393.800	260.400	217.000	-66.400

Toelichting programma 7

- **Onderwijshuisvesting**

Diverse kosten tijdelijke huisvesting onderwijs PO, waaronder kapitaallasten. De kapitaallasten worden gedekt uit de Reserve Tijdelijke huisvesting onderwijs PO.

- **Tijdelijke huisvesting onderwijs**

De verwachting is dat de tijdelijke huisvesting tijdens renovatie en nieuwbouw voor primair- en voortgezet onderwijs ongeveer € 13 miljoen gaat kosten in de periode 2019-2025. Voorgesteld wordt om voor de dekking hiervan een bestemmingsreserve in te stellen ten laste van de Algemene Reserve (Zie programma 9).

Ten behoeve van de uitvoering in 2019, vooruitlopend hierop, de instelling van deze bestemmingsreserve voor 2019 al middels een separaat raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. In 2023 wordt er een incidentele baat verwacht door verkoop tijdelijke huisvesting PO. De opbrengst van deze verkoop wordt gestort in de Algemene Reserve (Zie programma 9).

College-uitvoeringsprogramma

- **Innovatiebudget**

Met een innovatiebudget sociaal domein stimuleren we nieuwe uitvoeringspraktijken die de kanteling naar inwoners en ondersteuning in buurten en wijken kunnen versterken. We willen een substantiële verschuiving realiseren van individuele specialistische inzet naar meer algemene voorzieningen in de wijk die een breed pakket op het gebied van leefbaarheid, zorg en ondersteuning bieden met op afzienbare termijn lagere kosten. Eigen kracht en zelf oplossend vermogen staan voorop en vermindering van het beroep op specialistische voorzieningen. Oplossingen moeten zo veel mogelijk worden gezocht in de reguliere omgeving van kwetsbare mensen. Activiteiten en pilots die bijdragen aan deze beweging komen in aanmerking voor bekostiging uit het innovatiebudget.

De kosten voor de uitvoering innovatiebudget sociaal domein worden gedekt uit de Reserve Sociaal Domein.

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma 9				
Lasten				
Terug storting in Algemene Reserve als gevolg van terugkoop tijdelijke huisvesting PO	0	0	0	240.000
Totaal incidentele lasten	0	0	0	240.000

Baten				
Dekking dotatie aan bestemmingsreserve tijdelijke huisvesting onderwijs PO uit Algemene Reserve	-13.090.000			
Totaal incidentele baten	-13.090.000	0	0	0
Saldo programma 9	-13.090.000	0	0	240.000

Toelichting programma 9

- **Algemene Reserve**

In 2023 wordt de opbrengst verkoop tijdelijke huisvesting PO gestort in de Algemene Reserve (Zie programma 7).

Het instellen van de bestemmingsreserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs komt ten laste van de Algemene Reserve (Zie programma 7).

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Overige posten				
Lasten				
Overige posten incidentele lasten	196.400	76.400	30.000	30.000
Totaal incidentele lasten	196.400	76.400	30.000	30.000
Baten				
Overige posten incidentele baten	-21.400	-21.400	-30.000	-30.000
Totaal incidentele baten	-21.400	-21.400	0	0
Saldo overige posten	175.000	55.000	0	0

Incidentele baten en lasten	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
-----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Totaal				
Lasten				
Totaal incidentele lasten, inclusief overige posten	16.905.200	5.286.800	2.867.000	2.613.600
Totaal incidentele lasten	16.905.200	5.286.800	2.867.000	2.613.600
Baten				
Totaal incidentele baten, inclusief overige posten	-16.351.400	-4.971.400	-2.650.000	-2.440.000
Totaal incidentele baten	-16.351.400	-4.971.400	-2.650.000	-2.440.000
Saldo begroting incidentele baten en lasten	553.800	315.400	217.000	173.600

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
<i>+ = negatief saldo; - = positief saldo</i>				
Saldo baten en lasten	2.351	3.674	2.594	1.984
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-3.946	-5.470	-3.009	-2.466
Begrotingssaldo na bestemming	-1.595	-1.796	-415	-484
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	554	315	217	174
Structurele begrotingssaldo	-2.149	-2.112	-632	-658

Balans

Balans

Balansontwikkeling	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Stand per ultimo jaar</i>	<i>bedragen in € x 1.000</i>					
Materiële Vaste Activa	195.748	203.079	222.320	231.394	240.033	241.817
Vlottende activa	29.959	11.418	18.193	18.257	19.865	21.157
Totale Activa	225.707	214.498	240.513	249.651	259.898	262.974
Reserves	58.191	52.780	48.834	43.364	40.354	37.888
Voorzieningen	23.829	22.164	21.509	20.578	20.889	21.194
Langlopende leningen	114.446	117.011	140.930	156.469	169.414	174.650
Vlottende passiva	29.241	29.241	29.241	29.241	29.241	29.241
Totale Passiva	225.707	214.498	240.513	249.651	259.898	262.974

Het balanstotaal, i.c. de materiële vaste activa en de langlopende leningen, neemt de komende jaren toe door investeringen in onderwijshuisvesting en civiele herinrichtingsprojecten.

EMU saldo

Met het EMU-saldo wil het Rijk de begroting en de jaarrekening van gemeenten monitoren om te kunnen voldoen aan afspraken die gemaakt zijn binnen de Economische en Monetaire Unie (EMU).

Het EMU-saldo is gebaseerd op het kasstelsel en bestaat uit het saldo van alle inkomsten en uitgaven op kasbasis, ongeacht of dit ten behoeve van bedrijfsvoering of investering is. Het belangrijkste verschil tussen het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten met het door het Rijk gehanteerde kasstelsel is dat de gemeente door middel van afschrijvingen de investeringen over meerdere jaren ten laste brengt van de exploitatie, daar waar het Rijk deze investeringen in één keer ten laste brengt van het investeringsjaar.

Het EMU saldo toont een negatief beeld door het hoge volume aan voorgenomen investeringen bij met name onderwijshuisvesting (IHP) en civiele herinrichtingsprojecten.

EMU-berekening

no.	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021
		Volgens begroting 2019	Volgens begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.412	2.351	-3.674
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.581	7.823	8.559
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.705	4.645	4.657
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die			17.633

	op de balans worden geactiveerd	14.912	27.064	
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	6.329	4.094	4.515
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
	Berekend EMU-saldo	-13.366	21.041	-12.606

Stand en verloop reserves

Reserves	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Algemene Reserve	36.868.627	-	13.990.000	22.878.627	-	550.000	22.328.627	-	300.000	22.028.628	240.000	-	22.268.627
Totaal Algemene reserve	36.868.627	-	13.990.000	22.878.627	-	550.000	22.328.627	-	300.000	22.028.628	240.000	-	22.268.627
Bestemmingsreserves:													
Algemene Reserve Grondexploitatie	1.818.780	-	96.404	1.722.376	-	-	1.722.376	-	-	1.722.376	-	-	1.722.376
Reserve Parkeren centrum Bussum	2.179.241	-	-	2.179.241	-	-	2.179.241	-	-	2.179.241	-	-	2.179.241

Reserve Godelindeschool	3.031.049	-	120.375	2.910.674	-	119.036	2.791.638	-	117.700	2.673.938	-	116.362	2.557.576
Reserve MFC Keverdijk	2.000.000	-	-	2.000.000	-	2.000.000	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Grondwater Masterplan 't Gooi	42.800	-	21.400	21.400	-	21.400	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Sociaal Domein	2.538.563	-	485.000	2.053.563	-	450.000	1.603.563	-	270.000	1.333.563	-	270.000	1.063.563
Reserve Bovenwijkse voorz. Krijgsman	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818	-	-	39.818
Reserve Grote projecten Muiden	650.000	-	-	650.000	-	-	650.000	-	-	650.000	-	-	650.000
Reserve Egalisatie Talent Primair	37.828	-	1.778	36.050	-	1.578	34.472	-	1.578	32.894	-	1.578	31.316
Reserve Uitbreiding sportvoorzieningen	1.187.634	-	151.013	1.036.621	-	158.168	878.453	-	150.164	728.289	-	148.291	579.998
Reserve Groot onderhoud De Zandzee	785.488	-	-	785.488	-	-	785.488	-	-	785.488	-	-	785.488
Reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs	1.600.000	13.090.000	2.170.000	12.520.000	-	2.170.000	10.350.000	-	2.170.000	8.180.000	-	2.170.000	6.010.000
Totaal bestemmingsreser ves	15.911.200	13.090.000	3.045.970	25.955.230	-	4.920.182	21.085.048	-	2.709.442	18.325.606	-	2.706.231	15.619.375
Totaal reserves	52.779.827	13.090.000	17.035.970	48.833.857	-	5.470.182	43.363.675	-	3.009.442	40.354.233	240.000	2.706.231	37.888.002

In 2020 is sprake van een aanvulling met € 13 miljoen aan de reserve Tijdelijke Huisvesting Onderwijs door een onttrekking aan de Algemene Reserve. Jaarlijks wordt uit de Reserve tijdelijke huisvesting onderwijs ruim € 2 mln. onttrokken ter dekking van de kapitaallasten.

Stand en verloop voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's													
Spaarpremies hypoth. Ambt.	94.135	7.200	-	101.335	6.350	37.621	70.064	5.804	-	75.868	5.804	-	81.672
Afkoopsommen begraafrechten	1.347.460	45.000	100.167	1.292.293	45.000	100.167	1.237.126	45.000	100.167	1.181.959	45.000	100.167	1.126.792

Voorziening Pensioen/wachtg. wethouders	6.709.805	133.381	508.776	6.334.410	134.522	441.669	6.027.263	134.522	441.669	5.720.116	134.522	441.669	5.412.969
Voorziening personele kosten	404.529	-	124.568	279.961	-	81.005	198.956	-	15.914	183.042	-	15.914	167.128
Totaal overige voorzieningen	8.555.928	185.581	733.511	8.007.998	185.872	660.462	7.533.408	185.326	557.750	7.160.984	185.326	557.750	6.788.560
Onderhoudsvoorzieningen													
Voorziening onderhoud gebouwen	823.043	886.652	911.665	798.030	886.652	418.465	1.266.217	886.652	643.016	1.509.853	886.652	643.016	1.753.489
Voorziening onderhoud wegen	2.719.285	1.337.367	2.017.164	2.039.488	1.337.367	1.082.733	2.294.121	1.337.367	1.908.355	1.723.133	1.337.367	1.908.355	1.152.144
Voorziening groot onderhoud zwembad	443.044	1.305.253	340.216	1.408.081	1.305.253	2.077.309	636.024	1.305.253	720.439	1.220.838	1.305.253	720.439	1.805.652
Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	718.524	110.000	179.080	649.444	110.000	260.680	498.764	110.000	104.320	504.444	110.000	104.320	510.124
Voorziening onderhoud water	90.240	50.120	13.000	127.360	50.120	153.600	23.880	50.120	7.000	67.000	50.120	7.000	110.120
Totaal onderhoudsvoorzieningen	4.794.136	3.689.391	3.461.125	5.022.403	3.689.391	3.992.787	4.719.007	3.689.391	3.383.130	5.025.269	3.689.391	3.383.130	5.331.530
Door derden bekleemde middelen met een specifieke toepassingsrichting													
Egalisatie rioolheffing	6.643.584	-	420.266	6.223.318	-	434.602	5.788.716	-	497.499	5.291.217	-	526.854	4.764.363
Egalisatie afvalstoffenheffing	1.371.066	-	680.506	690.560	-	496.463	194.097	40.601	-	234.698	40.601	-	275.299
Egalisatie sociale recherche	105.284	8.000	5.000	108.284	8.000	4.000	112.284	8.000	-	120.284	8.000	-	128.284
Vervangingsvoorziening riolering	693.919	762.189	-	1.456.108	774.037	-	2.230.145	826.018	-	3.056.163	850.278	-	3.906.441
Totaal voorzieningen derden	8.813.853	770.189	1.105.772	8.478.270	782.037	935.065	8.325.242	874.619	497.499	8.702.362	898.879	526.854	9.074.387
Totaal voorzieningen	22.163.918	4.645.161	5.300.408	21.508.671	4.657.300	5.588.314	20.577.658	4.749.336	4.438.379	20.888.615	4.773.596	4.467.734	21.194.477

Totaal reserves en voorzieningen	74.943.745	17.735.161	22.336.378	70.372.528	4.657.301	11.058.496	63.941.333	4.749.337	7.447.821	61.242.848	5.013.596	7.173.965	59.082.479
----------------------------------	------------	------------	------------	------------	-----------	------------	------------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------	------------

Financiële positie

Algemene Dekkingsmiddelen

Bedragen in € x 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Algemene Dekkingsmiddelen						
Belastingen	12.049	12.899	13.222	13.339	11.318	11.470
Algemene uitkering	67.515	74.162	72.250	73.214	73.856	74.504
Dividend	255	282	282	282	282	282
Saldo financieringsfunctie	2.562	1.298	1.799	1.929	1.864	1.835
Overige alg. dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal	82.381	88.641	87.553	88.764	87.320	88.091
Overige informatie						
Bedrag voor onvoorzien	16	50	50	50	50	50
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit

- Belastingen: (on)roerende zaakbelasting, precariobelasting (tot en met 2021) en toeristenbelasting
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2018 (in 2019 incidenteel hoger door een uitkering van ruim € 3 miljoen ten behoeve van de zogenoemde 'bommenregeling')
- Dividend is gebaseerd op de aandelen BNG
- Het saldo van de financieringsfunctie betreft de zogenoemd 'bespaarde' rente, zijnde de intern doorberekende rente over de activa verminderd met de feitelijke rente over de leningenportefeuille.
- De gemeente Gooise Meren kent geen overige algemene dekkingsmiddelen

Overige informatie

Er is een vast jaarlijks bedrag opgenomen in de meerjarenbegroting van € 50.000 voor onvoorziene, onvermijdelijk en onuitstelbare uitgaven.

Met de belastinginspecteur is overleg gevoerd over de aangifte vennootschapsbelasting 2016 - 2018 (Vpb). De uitkomst is dat gemeente Gooise Meren met haar activiteiten volgens de Wet op de Vennootschapsbelasting vooralsnog geen onderneming drijft. Derhalve is geen Vpb verschuldigd.

Overhead

Bedragen in € x 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
<i>Overhead</i>						
Lasten	14.755	17.072	17.899	18.115	18.418	18.440
Baten	-2.769	-103	-82	-82	-82	-82
Totaal	11.986	16.969	17.817	18.033	18.336	18.358

De overhead wordt, conform de regelgeving (BBV), separaat toegelicht.

De overhead bestaat uit de baten en lasten van de ondersteunende afdelingen, te weten Bestuurs- en managementondersteuning, Financiën en Belastingen, Facilitaire Zaken, Informatisering en Automatisering, Strategie & Control, Documentaire Informatievoorziening en de Directie.

Daarnaast bestaat de overhead uit alle baten en lasten die gepaard gaan met de bedrijfsvoering, waaronder het gemeentehuis.

Tenslotte worden ook alle leidinggevenden tot de overhead gerekend.

Titel

Kop 1

Kop 2

Kop 3

Kop 4

Kop 5

Kop 6

Kop 7

Kop 8

Kop 9: tabelkop